

Пета национална конференция „Актуални проблеми на застраховането и осигуряването“ - Свищов 2006

ВЪЗЛОВИ ВЪПРОСИ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО И НА ПЕНСИОННОТО И ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ НЕ ТЪРГЯТ ОТЛАГАНЕ

(Продължава от брой 10)

В словото си при откриването на форума председателят на УС на фондация „Проф. д-р Велеслав Гаврийски“ доц. д-р **Янаки Андреев** подчерта още, че широкото представителство и високият статут на участниците генерират мотото на конференцията - „*Всички заедно в името на родното застраховане и осигуряване*“.

Доц. д-р Янаки Андреев

В приветственото си слово доц. д-р **Нено Павлов** изрази искрената си радост, че в навечерието на своя 70-годишен юбилей Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов, има възможността още веднъж

да потвърди своите дългогодишни академични традиции в подкрепа на инициативността и съзидателността на представителите на застрахователния и осигурителния сектор за промяна, за генериране на нови визии, рамки и направления на конкурентното бизнес поведение.

Във формулировката на мотото са кодирани три акцента: *първо*, съвременното състояние и развитие на застраховането и осигуряването в контекста на европейската следприсъединителна перспектива; *второ*, прилагането на добрите европейски практики и иновациите в законодателен, институционален и корпоративно-организационен план, включително публично-частни и академични партньорства в изпълнение на изискванията на Лисабонската стратегия на Европейския съюз; *трето*, мотивацията за промяна и справянето с предизвикателствата на конкурентоспособността, финансовата стабилност и устойчивото развитие на корпоративните структури в тези два бранша.

Всеки от тези акценти е достатъчно широк, актуален и значим за самостоятелна оценка, но събрани заедно, те представят един сериозен национален форум, носещ белега на партньорството - в една професионална среда да се сподели полезен опит, да се защитят позиции, да се предложат решения за модернизация на развитието. Това е признак за икономическа култура, за предприемачески нагласи, за интелигентност на бизнеса и иновативност на нашето поведение. Трябва да оценим високо интереса на всички, пожелали с участието си в този форум да подкрепят процеса на промяната в пространството на застраховането и осигуряването у нас.

От времето на старта на реформите в двата сектора досега професионалната гилдия премина през всички етапи на реформаторските действия - определяне на концепцията, философията, изискванията и принципите на промяната; осъзнаване, приемане и включване в процеса на трансформацията с активни собствени инициативи и предприемачески подходи.

С приключването на предприемаческия период Република България навлиза в нов етап - на фундаменталното предизвикателство. Конвергенцията на българското застраховане и осигуряване, респективно способността им да функционират в синхрон с европейските практики, ще покаже доколко двата бранша ще могат да поемат националните застрахователни и осигурителни политики на Обединена Европа. *Логиката е: колкото по-голяма е конвергенцията, толкова по-слаби ще бъдат различните видове шокове, идващи по линия на ЕС.*

(Продължава на стр. 8)

Николай Петков - началник на отдел „Регулаторна политика“ в Дирекция „Регулаторна политика и анализи“ в Управление „Застрахователен надзор“ на КФН

ОБЗОР ВЪРХУ ГОТОВНОСТТА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ ПАЗАР ЗА ПРИЛАГАНЕ НА КОДЕКСА ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО

Кодексът за застраховането (КЗ) има за цел да постави на качествено нова основа застрахователното право в Република България. Доколко той е постигнал задачата си е дискуссионен въпрос, предвид динамичното развитие на застрахователния сектор и застрахователното право и предвид изключителните обстоятелства, при които стана неговото разработване и приемане. Независимо от критиците, които могат основателно да се отправят към новоприетия закон, безспорно е, че той създаде нова и по-усъвършенствана нормативна уредба на застраховането, като утвърди достиженията на Закона за застраховането и на Търговския закон и ги доразви при съобразяване с концепциите на правото на Европейския съюз и в съответствие с принципите за защита интересите на потребителите и за утвърждаване на стабилен, прозрачен и ефективен застрахователен пазар.

Доколко този пазар е готов за прилагане на разпоредбите на новия нормативен акт е въпрос колкото интригуващ, толкова и съдбоносен, защото от отговора му зависи съдбата на българската застрахователна индустрия в условията на европейското икономическо пространство. Точният отговор е много амбициозна задача, с която, ако ми позволите, няма да се нагърбя еднолично, защото липсва подробно статистическо изследване с участието на всички страни в този процес. Ето защо в настоящото изложение ще се заема да поставя някои уточняващи въпроси и да споделя наблюдения

от позицията на служител в надзорната институция, които да допринесат за изясняване на основната тема в хода на една, надявам се, плодотворна дискусия.

Първият и основен въпрос, който по моя преценка всеки от нас от гледна точка на мястото си в застрахователната система е важно да обсъди, е за какво застраховане

видимост и прозрачност на неговото поведение с оглед *основното право на потребителя за информиран избор*. В тази връзка основното предизвикателство е дали застрахователният пазар ще успее да отговори на изискването за бързо и точно уреждане на застрахователните претенции. Притеснения будят някои предложения за въвеждане на фор-

не на застрахователните договори, *което да се отрази както в отхвърлянето на лицата с установена склонност към застрахователни измами, така и към адекватно ценообразуване с оглед на реалния риск, който представляват лицата с действителни застрахователни интереси*. Казаното по-горе следва да се отрази преди всичко на мрежата от агенти, които са многобройни, но със съмнителна квалификация, и които в съответствие с изискванията на КЗ следва да преминат специално обучение и изпит при застрахователите. Наред с това интерес представлява въпросът дали застрахователната общност ще се възползва от възможността да изгради информационни системи за предотвратяване на застрахователни измами, за целите на които се допуска разкриването и на информация, представляваща застрахователна тайна.

Следващият важен въпрос е дали застрахователният пазар си дава сметка за концепцията за ценообразуването, заложената в КЗ, и дали се е отърсил от стремежа за осигуряване на законови гаранции за непазарно определяне на цени. Почти единодушната позиция срещу премахването на минималните застрахователни премии по задължителните застраховки, изразена в процедурата по приемане на КЗ и последвалото намаляване на застрахователната премия в кампанията по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, предизвика из-

(Продължава на стр. 8)

става дума в КЗ. Смята да твърдя, че кодексът утвърждава застраховането, *в чийто център е потребителят на застрахователната услуга*. Тази концепция стои в основата на договорното застрахователно право, в което се доразвива правилата за потребителската информация, проведоха се разпоредби, които да ограничат възможността за формално и немотивирано прекратяване на застрахователните договори, съответно за откази за плащане на застрахователно обезщетение. Предвидиха се срокове и процедури за проясняване на застрахователя и изобщо се утвърди идеята за пред-

мализирано доказателствено начало, каквито са подадени в започнатата процедура по изменение и допълнение на КЗ, както и споделените опасения от страна на отделни застрахователи от въвеждането на бързо производство по граждански дела във връзка с обезщетения за вреди от престъпления, установени с влязла в сила присъда. В този контекст, предвид засилените потребителски права, на ново равнище се поставя и въпросът за управление на риска, който следва да включва значително по-усъвършенствани правила за подбор и преценка на клиентите в процеса на сключва-